

Stockholm 07-09-18

Sveavägen 59, plan 6
Box 350, SE-101 26 Stockholm, Sweden

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter
The Swedish federation for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Rights
Member of International Lesbian and Gay Association (ILGA)

Förbundskansli
+46 8 50 162 900
forbund@rfsl.se

RFSL Media
+46 8 50 162 910
komut@rfsl.se
www.rfsl.se

Fax
+46 8 50 162 999

Webb
www.rfsl.se

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Vuxnas kontakter med barn i sexuella syften

Ds 2007:13

RFSL – Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian *Vuxnas kontakter med barn i sexuella syften*. RFSL lämnar härmed följande yttrande:

RFSL:s synpunkter

RFSL är av åsikten att *sexuella övergrepp mot barn som begås av vuxna är liksom våldtäkter exempel på särskilt allvarliga övergrepp. Vad gäller övergrepp mot barn har alltid vuxna bela ansvaret* (RFSL:s principprogram). RFSL anser därför att vuxnas kontakter med barn i sexuella syften bör kriminaliseras.

Med anledning av att vi bedömer utredningen bristfällig i sitt underlag, anser vi dock att frågan, när en kontakt ska anses ha tagits i sexuellt syfte, bör utredas vidare.

Vårt primära intresse ligger, såsom övriga remissinstanser med stor säkerhet kommer att uttrycka, i barnets bästa. I vårt fall, värnar vi särskilt om barn som funderar på sin sexuella läggning och/eller könsidentitet samt barn som vet om att de är homosexuella, bisexuella och/eller transpersoner (hbt). Fortsättningsvis kommer vi att använda begreppet hbt-barn. Med barn utgår vi från samma definition som lagförändringen åsyftar på, dvs. 15 år eller yngre, med hänsyn till att den sexuella självbestämmanderätten.

RFSL är medvetna om att huvudsyftet med uppdraget har varit att titta på tillämpning av strafflagstiftning och föreslå eventuell nödvändig lagändring, och att detta är vad som är föremål för remiss. RFSL vill dock i sammanhanget passa på att lämna en del synpunkter på det underlag som legat till grund för den förslagna lagändringen och inför det fortsatta arbetet i frågan.

Övergripande synpunkter

Överlag anser vi att utredningen är både heteronormativ och könsnormativ, dvs. utgångspunkten förutsätts vara att den utsatta alltid är en (heterosexuell) ung flicka och att förövaren alltid är en vuxen man. Ingenstans problematiseras att den utsatta kan vara både flickor och pojkar som söker både heterosexuella

och homosexuella kontakter. I dessa kontakter kan förövaren både vara vuxna män och kvinnor. RFSL anser det mycket beklämmande att utredningen har en moraliserande syn vad gäller unga människors sexuella relationer med varandra och vad som anses moraliskt accepterat och inte.

RFSL kräver att skrivelserna vad gäller barns sexualitet, inför en proposition, bör vidareutvecklas och omfatta ett bredare perspektiv där även hbt-barns särskilda utsatthet inkluderas.

Kap 3.

I beskrivningen om hur Internet fungerar som en arena där vuxna söker kontakt med barn i sexuella syften används främst Brå, Rädda Barnen och ECPAT som källor för hur dessa kontaktskapande tar sig uttryck. RFSL uppskattar att denna information tas fram av organisationerna och att den tillgängliggörs. Dock ser vi ett stort behov av kunskapsinhämtning om hur situationen för hbt-barn ser ut. Detta för att vi befärdar att dessa barn befinner sig i ännu större utsatthet och sårbarhet på Internet.

Det är oerhört viktigt att polisen skaffar sig hbt-kunskap, speciellt om provokativa arbetsmetoder kommer att användas. Denna kunskap behöver även samtliga andra aktörer och organisationer (vilka refereras till i promemorian) som arbetar med att ge stöd åt utsatta barn och/eller kartlägga vuxnas kontakt med barn i sexuella syften.

Då information om hbt-barns utsatthet inte finns kartlagd vill vi ändå, utifrån lång erfarenheter av att arbeta med målgruppen, ta upp ett par aspekter som vi med stor sannolikhet kan anta är specifika för hbt-barn – och som kan göra dessa barn särskilt utsatta på ett sätt som skiljer sig från övriga (heterosexuella) barn.

- Barn som funderar på sin sexuella läggning och/eller könsidentitet söker sig med stor sannolikhet först och främst till Internet för att komma i kontakt med andra personer som antingen är hbt eller som har liknande funderingar.
- Benägenheten att berätta för föräldrar eller familj är förmodligen väldigt liten eller obefintlig då tankar om sexuell läggning och/eller könsidentitet oftast är förknippat med starka skam- och skuld känslor.
- Rädslan för att bli upptäckt eller påkommen med att överhuvudtaget samtala om hbt eller att befinna sig på hbt-communities¹ leder till att barnet

---

¹ *QX cruiser* som är en av de största hbt-communities har en åldersgräns på 13 år för medlemskap, barn under 15 år avstängda från att ta del av sexuellt material och får inte heller bli medlem i klubbar som har sexuellt material. De som bryter mot reglerna blir uteslutna. RFSL:s *chatt* är inte öppen för personer under 15 år. Det är heller inte tillåtet att chatta med minderåriga personer, om de ändå använder chatten.

säkerligen i stor utsträckning försöker dölja vem hon/han kommunicerar med.

- Då frågan om homosexualitet, bisexualitet och transpersoner från samhällets sida är belagt med negativa värderingar, föreställningar och attityder, kan slutsatsen dras att hbt-barn i väldigt hög utsträckning är isolerade och ensamma i sin kontakt med vuxna. Detta kan ta sig uttryck i att barnet inte vågar vara öppen och berätta om sina Internet-kontakter till sina föräldrar och vänner med rädsla av fördömande och negativt bemötande.

Med anledning av att brisfällig relation till föräldrar och anhöriga tas upp som anledning varför barn lockas till Internet (s 28) kan nämnas i rapporten *Vold mot lesbiske og homofile tenåringer en representativ undersøkelse av anfang, risiko og beskyttelse – Ung i Oslo 2006* (NOVA 19/07) som visar på att homo- och bisexuella i ålder 14-16 år utsätts för våld av sina föräldrar i markant större utsträckning än barn i övrigt (för flickor 12 % respektive 3 % och för pojkar 16 % respektive 2 %)

- Om den vuxna utger sig för att t.ex. vara av samma kön och homosexuell, bisexuell och/eller transperson (oavsett ålder han/hon utger sig för att ha), och det är en av de första trevande kontakterna hbt-barnet tar, kan barnets sårbarhet, osäkerhet och behov av bekräftelse, i ännu högre grad än för barn i övrigt, användas av den vuxna för att utnyttja barnet i sexuellt syfte.
- Dålig föräldrakontakt och problem som mobbning och depression (s 27) som nämnare på vilka barn det är som utsätts för kontakter i sexuella syften på Internet, kan i hög grad appliceras på hbt-barn. FHI:s rapporten *Hälsa på lika villkor?* (2005) visar på alarmerande hög ohälsa hos unga hbt-personer och mycket större benägenhet att försöka ta sitt liv eller ha tankar om att ta sitt liv, än befolkningen i stort.

Kap 9.

I avsnittet om förebyggande åtgärder förslås bl.a. *att utarbeta instrument som kan sporra Internetbranschens aktörer att göra deras tjänster säkrare att använda.*

RFSL, har genom våra medlemmar, vid flera tillfällen kommit i kontakt med organisationer och företag som väljer att installera innehållsfilter i de egna nätverken (såsom bibliotek, myndigheter, skolor m.m.) Beroende på leverantör kan de omfatta olika mängder hemsidor, varav t.ex. både RFSU, RFSL Ungdom, RFSL och QX kan blockeras. De företag och organisationer som väljer innehållsfiltrering med endast vissa rekommenderade sidor som anses vara bra för t.ex. barn, leder till att det blir ett snävt urval. Dessutom väljs, med stor sannolikhet, vissa viktiga hemsidor som har med sexualitet att göra, bort. Exempelvis RFSL Ungdom, RFSU och RFSL.

Med viktiga hemsidor menar vi sidor som personer som funderar på sin sexuella läggning och/eller könsidentitet eller personer som är hbt, kan söka adekvat information och kontakt. Dessa hemsidor utgör trygga zoner som är identitetsstärkande och där finns även information om hbt-rådgivning och stöd tillgänglig. Trygga zoner för hbt-barn på Internet är väldigt få (förutom de som redan nämnts ovan) vilket beror på bristande kunskap och kompetens om hbt-barn samt att de flesta mötesplatser på Internet är heteronormativt utformade, dvs. besökarna/medlemmarna antas vara heterosexuella. Trygga zoner utgör en central förutsättning för hbt-barn att våga anmäla när de utsatts för sexuella kontakter.

RFSL kräver att man i arbetat med förebyggande åtgärder tar med sig våra rekommendationer om att hbt-vänliga hemsidor med viktig information, framförallt för barn (och deras föräldrar) bör finnas tillgängliga.

Att motverka homofobi och negativa attityder i samhället, genom bl.a. upplysning och information på Internet, bör ses som ett led i det förebyggande arbetet. Hbt-barn kan på så sätt stärka sin självkänsla och identitet, i förlängning våga berätta för sin omgivning, och söka sig till miljöer där de kan träffa andra hbt-barn. Detta för att förhindra att de blir otrygga och isolerar sig och då lättare riskerar att komma i kontakt med vuxna i sexuella syften.

Sören Juvas
Förbundsordförande

Annica Ryng
Förbundshandläggare